

DISKUSE č.5 - prosinec 1983

/Teoreticko-politický občasník/

O b s a h tohoto čísla:

O možnosti pozitivní alternativy Srpna 1968 /Luboš Kohout/

Tři poznámky na okraj diskuse /Vlastimila Tesařová/

Luboš Kohout

O možnosti pozitivní alternativy
Srpná 1968.

Mezi autory již velmi početných studií, věnovaných československému obrodnému procesu roku 1968, probíhá mimořádně intenzivní spor v pohledu na příčiny vojenského zásahu varšavské pětky. Je tomu tak nejen proto, že tito autoři se začlenili do rozličných politických táborů, nýbrž i proto, že ~~xxxxxxxxx~~ i s odstupem, nyní už 15 let, tu stále trvá totální pramenná absence či nedostupnost pokud jde o úmysly a činnost tehdejšího odpovědného sovětského politického vedení. Zejména se autoři různí v názorech na chyby, jichž se dopustilo ~~xxxxxx~~ vedoucí "dubčekovské" jádro reformních komunistů. Jedni autoři, především zahraniční i domácí nekomunisté a protikomunisté, soudí, že se mělo postupovat radikálněji, i s rizikem plné roztržky s KSSS a SSSR: tedy nastolit plný politický pluralismus, umožnit volnou "hru o moc", vyslovit všem vůli k ozbrojenému odporu a připravovat se cílevědomě k němu. Druzí se naopak domnívají, že postup reformy měl být uválivější; tedy přihlížet ^{ok} formulaci politiky, a hlavně při politické praxi, více k pohledu partnerů z Varšavské smlouvy, a tedy rozhodněji prosazovat orientaci pouze na "uzavřený pluralismus", při partnerských vztazích politických stran a zájmových organizací, zastoupených v Národní frontě, při zachování nové chápání a demokratičtější realizované vedoucí role KSČ. Ofenzivněji vystupovat proti extrémům, zejména v části hromadných sdělovacích prostředků.

Daleko nejvíce se autoři shodují v tom, že vnitrostranický obrodný proces se mohl a měl provádět rychleji a rezolutněji, než tomu ve skutečnosti bylo, což by mělo mimořádný význam pro pozitivní ovlivnění reformy v celospolečenské rovině.

Pokud píší a publikují přední představitelé polednové politiky KSČ /Z.Štynář: "Teorie a praxe pokusu o reformu politického systému socialismu v Československu roku 1968" a "Kráč přichází z Kremle"; J.Řájek: "Mezinárodně politické aspekty československého roku 1968" a "Setkání a střety" - nejnovější studie s svým kritickým doslovem; Sarkovský: "Nedokončený rozhovor"/ neváhají - při přiměřenosti obsahy vlastního poří-